

การศึกษาผลการพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยใช้แบบแผนการดูแล

นางสาวโฉมณฑา	กิตติศัพท์
นางสาวลักษณ	สุขุมตันติ
นางสาวรังสียา	ไผ่เจริญ

สถาบันโรคทรวงอก
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

2551

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยใช้แบบแผนการดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยวัณโรค เพื่อความครอบคลุมและต่อเนื่องตลอดเวลาที่อยู่ในโรงพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วยแบบสหวิชาชีพ สอดคล้องกับนโยบายของกลุ่มงานอายุรศาสตร์ปอดในการเลือกวางแผนจำหน่ายในกลุ่มผู้ป่วยวัณโรคที่รับรักษาในหอผู้ป่วย โดยกลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยวัณโรคที่รับไว้รักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมปอดได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นวัณโรคและได้รับการรักษาด้วยยาต้านวัณโรค ตั้งแต่เดือน มกราคม ถึง สิงหาคม 2551

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยที่ผ่านการใช้แผนการดูแล จำนวน 47 ราย เป็นชาย 42 รายและหญิง 5 ราย อายุระหว่าง 51-65 ปี ร้อยละ 38.3 อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและนนทบุรีเท่ากัน คือร้อยละ 25.5 ใช้สิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า 23 ราย (ร้อยละ 48.9) เป็นผู้ป่วยวัณโรคปอด 32 ราย (ร้อยละ 68.1) ร้อยละ 40.4 ไม่มีโรคร่วม เป็นผู้ป่วยที่ผ่านการรักษาวัณโรคมาแล้วร้อยละ 70.2 พบว่าการตรวจเสมหะไม่พบเชื้อวัณโรคร้อยละ 74.5 อาการไม่พึงประสงค์จากยาเป็นสาเหตุนำผู้ป่วยมาโรงพยาบาลมากที่สุด ร้อยละ 27.7 ผู้ป่วยร้อยละ 31.9 ไม่สูบบุหรี่ แต่ร้อยละ 31.9 ไม่ทราบว่าผู้ป่วยสูบบุหรี่หรือไม่ เช่นเดียวกับการดื่มสุราพบว่าไม่ดื่มสุราร้อยละ 34.0 และไม่ทราบว่าดื่มสุราหรือไม่ ร้อยละ 44.7 ขณะอยู่โรงพยาบาลไม่พบอาการไม่พึงประสงค์จากยา ร้อยละ 74.5 จำนวนวันนอนโรงพยาบาลโดยเฉลี่ย 13.49 วัน จากการใช้แบบแผนการดูแลผู้ป่วยวัณโรคโดยพยาบาลประจำหอผู้ป่วยที่ผ่านการแนะนำวิธีการใช้แผนการดูแลพบว่าไม่มีผู้ป่วยรายใดได้รับการดูแลครอบคลุมทุกสหวิชาชีพ แพทย์และพยาบาลดูแลผู้ป่วยครบ ร้อยละ 100 การให้คำปรึกษาเพื่อเจาะเลือดตรวจหาเชื้อ HIV ไม่ได้เจาะร้อยละ 53.2 ผู้ป่วยร้อยละ 80.9 จำหน่ายกลับบ้านได้ ผู้ป่วย 3 ราย (ร้อยละ 6.4) ส่งตัวไปรับการรักษาต่อ ผู้ป่วยร้อยละ 53.2 เป็นผู้ป่วยที่กลับมาตรวจที่คลินิกอายุรกรรมปอด ผู้ป่วยมาตรวจตรงนัดร้อยละ 63.8 และมาตรวจไม่ตรงนัด 3 ราย (ร้อยละ 6.4) เนื่องจากมีอาการ และผู้ป่วย 1 ใน 3 ราย ที่มาตรวจก่อนนัด Readmit ภายใน 28 วัน

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการใช้แผนการดูแล หากต้องการให้แผนการดูแลให้ประสบผลสำเร็จ ผู้ป่วยได้รับการดูแลจากสหวิชาชีพอย่างครอบคลุม พยาบาลผู้ประสานงานควรมีความรู้ความเข้าใจในแผนการดูแล และสามารถประสานงานกับสหวิชาชีพให้มีส่วนร่วมในการดูแลได้อย่างครอบคลุม และประกอบกับพยาบาลมีภาระงานประจำมาก จึงเป็นการดูแลผู้ป่วยแบบภาพรวม ซึ่งแนวทางในการพัฒนารูปแบบนี้ให้ประสบผลสำเร็จควรพัฒนาพยาบาลผู้จัดการรายกรณีของกลุ่มผู้ป่วยวัณโรคในการเป็นผู้รับผิดชอบดูแลผู้ป่วย